

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

A. Negash (GroenLinks-PvdA)
(d.d. 8 april 2025)

Nummer
4232

Onderwerp
Vragen over de regeling eDNA voor vleermuisonderzoek

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

De minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, Mona Keijzer, heeft environmental DNA (eDNA) erkend als een methode voor vleermuisonderzoek. De isolatiebranche ziet mogelijkheden om met deze regeling meer isolatie te realiseren. Echter, ecologen, de RVO en het Interprovinciaal Overleg (IPO) uiten bezorgdheid over de wetenschappelijke onderbouwing van deze methode.¹² Er is twijfel over de betrouwbaarheid van de resultaten, aangezien het aantal onderzoeken beperkt is en het risico op valse negatieve uitslagen niet goed te beoordelen is.

GroenLinks-PvdA heeft daarom de volgende vragen aan het college van Gedeputeerde Staten:

1. *Wat is de mening van GS over de eDNA-methode als onderzoeksinstrument voor vleermuizen?*

Antwoord

GS zijn van mening dat eDNA een veelbelovende methode is voor monitoring van allerlei diersoorten waaronder vleermuizen. De methodiek is nog volop in ontwikkeling en wij houden dit nauwlettend in de gaten.

2. *Hoe beoordeelt GS de kritiek die is geuit op de wetenschappelijke onderbouwing van de regeling?*

Antwoord

Wij herkennen dat er kanttekeningen zijn op de wetenschappelijke onderbouwing en daarom hebben GS en Interprovinciaal Overleg zienswijzen ingediend i.r.t. de eDNA regeling. Onze zienswijze kunt u inzien via de volgende link:

<https://www.internetconsultatie.nl/edna/reactie/d5eec3ea-6eb2-4f12-ba5f-423337655813>

3. *Is GS van mening dat de eerdere natuurvriendelijk isoleren (NVI-methode) meer betrouwbaarheid en zekerheid bood?*

a. Zo ja, waarom vindt GS dat? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Het is lastig om deze twee methodes te vergelijken.

¹ <https://www.internetconsultatie.nl/edna/reactie/f281ac6a-727e-473d-9dc6-eb67cd6953f6>

² <https://www.internetconsultatie.nl/edna/reactie/92e89852-0a88-4dd6-97b0-5af919f75d19>

Bij natuurvriendelijk isoleren is het uitgangspunt dat er geen onderzoek wordt gedaan, maar dat er, op basis van een risicoberekening, een zeer gering percentage grondgebonden woningen per CBS buurt geïsoleerd kan worden en daarbij diverse voorzorgsmaatregelen in acht worden genomen. Deze methode wordt toegepast om te kunnen isoleren vooruitlopend op een op te stellen soortenmanagementplan waarin de daadwerkelijke verspreiding van soorten is onderzocht en waarin locatiespecifieke maatregelen worden opgenomen om de populaties te behouden. eDNA is een techniek die een indicatie geeft over de aanwezigheid van bepaalde soorten. Deze techniek is echter nog volop in ontwikkeling en daarom nu nog onvoldoende betrouwbaar. Het gebruik van eDNA om vleermuizen bij een gedeelte van de woningen al uit te sluiten, maakt dat de compensatieberekeningen en percentages per buurt uit de NVI methode niet meer kloppen, waardoor de risico's voor de vleermuissoorten toenemen.

4. *Is GS bereid meer onderzoek te ondersteunen naar de effectiviteit van eDNA, om beter inzicht te krijgen in de betrouwbaarheid van de methode in het kader van het isolatiebedrijf?*

Antwoord

Ja. Op dit moment is er een interprovinciale werkgroep eDNA bezig met het uitzetten van verschillende onderzoeken om zo tot een werkwijze te komen die, op verantwoorde manier, binnen de kaders van de wet en zonder negatieve interferentie met pre-SMP/NVI, kan worden ingezet.

5. *Zou het niet verstandiger zijn om in te zetten op de methodiek van soortenmanagementplannen (SMP's) in plaats van eDNA?*

Antwoord

De methodieken dienen verschillende doelen: Het SMP is een plan waarin wordt beschreven hoe een verbetering voor beschermde soorten kan worden gerealiseerd (zowel in verblijfsplaatsen als in leefomgeving) binnen een specifiek gebied ondanks de geplande ruimtelijke en verduurzaming opgaven. Op basis van het SMP kan een gebiedsvergunning voor flora en fauna-activiteiten worden aangevraagd.

Voor een SMP moet eerst een ecologisch onderzoek in het gebied worden uitgevoerd om in kaart te brengen welke beschermde soorten en hun verblijfplaatsen zitten. Op het moment dat de eDNA methodiek verder is ontwikkeld zou deze systematiek een bijdrage kunnen leveren in het ecologisch onderzoek ter onderbouwing van (gebieds)vergunning voor flora en fauna-activiteiten.

6. *Wat is de visie van GS op de kritiek die is geuit op het gebruik van eDNA in de regeling?*

Antwoord

Hoewel eDNA potentie heeft, is de maatregel in de huidige regeling strijdig met de Omgevingswet en bestaat het risico dat wij als bevoegd gezag handhavend op moeten treden, terwijl de bewoners en isolatiebedrijven denken binnen de regels te opereren. Hierdoor is deze aanpak in onze optiek niet in het belang van bewoners die hun woning willen isoleren noch van de isolatiebranche.

7. *Is GS bereid binnen het IPO druk uit te oefenen op de minister om de regeling te heroverwegen, en deze pas in te voeren wanneer er meer wetenschappelijk bewijs is om de effectiviteit en betrouwbaarheid van eDNA te onderbouwen?*



Antwoord

Samen met andere provincies zetten wij ons hier voor in, wat onder meer heeft geresulteerd in een zienswijze van IPO. Zie ook het antwoord bij vraag 2. Daarnaast hebben wij het onderstaande punt met vele andere provincies ingebracht voor het Kamerdebat van 9 april (klimaatakkoord gebouwde omgeving) waar de eDNA regeling besproken is:

De eDNA-regeling (inclusief toelichting) te wijzigen zodat deze voldoet aan de Omgevingswet, namelijk dat de vergunningplicht na een positieve test onverkort geldt. En aanvullend toe te zeggen dat wanneer nieuwe wetenschappelijke inzichten en validatie over de ecologische toepassing van eDNA daar aanleiding toe geven de regeling overeenkomstig gewijzigd wordt, op dusdanige wijze dat dit kan rekenen op draagvlak bij bevoegd gezagen en soortenorganisaties.

Mede dankzij onze inzet is er nu een motie aangenomen die het kabinet vraagt met provincies de eDNA regeling door te ontwikkelen en de gedragscode NVI vast te stellen.

Den Haag, 20 mei 2025

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff